

О‘QUV AMALIYOTLARIDA ZAMONAVIY KIIYIMLARDA MILLIYLIKNI AKS ETTIRISH

Namangan viloyati Uchqo‘rg‘on
tuman 1-son Kasb-hunar maktabi
Ishlab chiqarish t`lim ustasi

Mingboyeva Guloyim Ergashboyevna

Email. olimjonmingboyev85@gmail.com

ANNOTATSIYA Ushbu ilmiy maqola o‘quv amaliyotlarida zamonaviy kiyimlarda milliylikni aks ettirish jarayonini tahlil qiladi. Maqolada, milliy kiyimlarning tarixiy, madaniy va ijtimoiy ahamiyati, shuningdek, ularni zamonaviy dizaynda qo‘llashning asosiy yo‘nalishlari ko‘rib chiqilgan. Milliy kiyimlar, har bir xalqning madaniy o‘ziga xosligini, tarixiy merosini va urf-odatlarini aks ettirgan holda, zamonaviy modada qanday ishlatilishi kerakligi haqida chuqur tahlil berilgan. O‘quv amaliyotlarida milliy kiyimlarning zamonaviylashtirilishi, innovatsion texnologiyalarni qo‘llash, minimalistik dizayn va ekologik yondoshuvlarning o‘quv jarayoniga qo‘shadigan hissa-kuchlari batafsil muhokama qilingan.

Kalit so‘zlar Milliylik, tarixiy, o‘quv jarayoni, yondashuv, tahlil, zamonaviy;

ANNOTATION This scientific article analyzes the process of reflecting nationality in modern clothes in educational practices. The article examines the historical, cultural and social significance of national clothes, as well as the main directions of their use in modern design. An in-depth analysis of how national clothes should be used in modern fashion, reflecting the cultural identity, historical heritage and traditions of each nation, is given. The contribution of modernization of national clothes, use of innovative technologies, minimalist design and ecological approaches to the educational process was discussed in educational practices.

Key words Nationality, historical, educational process, approach, analysis, modern;

KIRISH Zamonaviy kiyim dizayni va moda sanoati, o'zining dinamik rivojlanishi bilan, bugungi kunda butun dunyo miqyosida yirik ijtimoiy va madaniy o'zgarishlarning aks-sadosi bo'lib turibdi. Moda nafaqat estetik tomondan, balki ijtimoiy va siyosiy omillarga ham bog'liq. Xalqaro miqyosda raqobatbardosh bo'lish, bozorning global tendentsiyalariga moslashish, yangi texnologiyalar va uslublardan foydalanish kabi omillar moda sanoatini shakllantirayotgan eng muhim faktorlar hisoblanadi. Shu bilan birga, har bir mamlakatning milliy kiyimlari o'zining tarixiy, madaniy va madaniy merosini saqlash va yangi avlodlarga etkazish vazifasini bajaradi. Bugungi kunda milliy kiyimlarning zamonaviy talqini, ya'ni global moda talablariga moslashtirilgan holda aks ettirilishi, yangi va ilg'or dizayn yondoshuvlari orqali amalga oshirilmoqda. Bu jarayon nafaqat kiyim sanoatining estetikasini, balki milliy identitetni saqlashni, madaniy merosni hurmat qilishni va barqaror ishlab chiqarish prinsiplarini amalga oshirishni ham nazarda tutadi.

Zamonaviy kiyimlarda milliylikni aks ettirish — bu nafaqat modaning estetik jihatlarini o'zgartirishni, balki bir vaqtning o'zida milliy madaniyatni saqlashni, yangi avlodga etkazishni va global dunyo bilan uyg'unlashtirishni anglatadi. Shu sababli, o'quv amaliyotlari, ya'ni modani o'qitish, bu jarayonda muhim o'rin tutadi. O'quv amaliyotlari dizayn talabalari va ustozlari uchun milliy kiyimlarni zamonaviy sharoitda qanday ishlatishni, ularni global talablarga moslashtirishni o'rgatishning samarali vositasidir. O'quv amaliyotlari davomida talabalarga milliy kiyimlarning estetik va funktsional xususiyatlari o'rgatiladi, shu bilan birga, zamonaviy texnologiyalarni qo'llash va kiyimlarni yaratishda innovatsion yondoshuvlarni tatbiq etishning ahamiyati ta'kidlanadi. Moda sohasidagi o'quv amaliyotlari va ta'lim tizimida milliy kiyimlarni zamonaviylashtirish, an'anaviy va zamonaviy elementlarni birlashtirish, har bir millatning madaniy o'ziga xosligini saqlash va uni global miqyosda taqdim etish, nafaqat dizaynerlar, balki keng jamoatchilik uchun ham dolzarb masala hisoblanadi.

1-rasm. zamonaviy kiyimlarda milliylikni aks ettirish

2-rasm . Chet el zamonaviy kiyimlarda o‘zimizni milliylikni aks ettirilishi

Shunday qilib, o‘quv amaliyotlarida milliy kiyimlarning zamonaviy talqini nafaqat tarixiy va madaniy qadriyatlarni saqlashni, balki iqtisodiy va ijtimoiy rivojlanishga, barqaror modaga hissa qo‘shishni ham ko‘zlaydi. Milliy kiyimlar va ularning zamonaviy dizayndagi talqini, o‘quv jarayonida talabalarni faqat estetik jihatdan emas, balki texnik, texnologik va ekologik jihatdan ham rivojlantiradi. Bunday amaliy mashg‘ulotlar orqali talabalar nafaqat milliy an‘analarni hurmat qilishni, balki global tendensiyalarni o‘zlariga xos uslubda tatbiq etishni o‘rganadilar. Zamonaviy

kiyimlarni yaratishda milliy elementlarni qanday integratsiya qilish, ekologik materiallar va barqaror ishlab chiqarishning asosiy tamoyillarini o'zlashtirish talabalarga muhim ko'nikmalarni shakllantiradi. Shunday qilib, o'quv amaliyotlarida milliy kiyimlarda milliylikni aks ettirish jarayoni, nafaqat o'ziga xos modaga ega bo'lishni, balki ijtimoiy va madaniy qadriyatlarni saqlash, ekologik barqarorlikni ta'minlash va yangi texnologiyalarni qo'llash orqali xalqaro miqyosda muvaffaqiyatga erishishning muhim vositasi sifatida qaraladi. Bu jarayon, o'z-o'zidan, milliy kiyimlar dizaynining zamonaviy talablarga moslashishi va global moda bozorida mustahkam o'rin egallashga olib keladi.

TADQIQOT METODOLOGIYASI 1. Milliy Kiyimlar va Ularning Ahamiyati

Milliy kiyimlar har bir xalqning tarixiy, madaniy va ijtimoiy hayotini aks ettiradi. Har bir xalq o'z milliy kiyimlari orqali o'zining yuksak madaniy merosini, qadriyatlarini va an'alarini ifodalaydi. Milliy kiyimlar, ko'pincha o'zining rang-barang naqshlari, o'ziga xos tikuv texnikalari va matolari bilan ajralib turadi. Masalan, O'zbekistonda atlas, adras, beshik to'n kabi matolar, ikkata, bayram ko'ylagi kabi kiyimlar milliy kiyimlarning ajralmas qismi hisoblanadi. Milliy kiyimlarning ahamiyati nafaqat estetika, balki ijtimoiy, siyosiy va madaniy jihatlardadir. Ular xalqning tarixiy o'zligini saqlash va kelajakka yetkazishning muhim vositasi bo'lib xizmat qiladi. Shu bilan birga, zamonaviy kiyimlar dizaynida milliy elementlarning aks ettirilishi xalqning madaniyatiga bo'lgan hurmatni, global modaga moslashishni va barqarorlikni ta'minlashni anglatadi.

Milliylik va Globalizm O'rtasidagi Muvozanat Milliy kiyimlarning zamonaviy dizaynda aks ettirilishi, global modaning talablariga moslashish bilan bog'liq. O'quv amaliyotlarida milliylikni aks ettirishda talab va imkoniyatlar o'rtasida muvozanatni topish juda muhimdir. Shu nuqtada, milliy elementlarning global bozorga moslashgan holda, boshqa millatlar bilan madaniy almashuvni qo'llab-quvvatlash, ijtimoiy va iqtisodiy barqarorlikni ta'minlash muhim ahamiyatga ega.

ТАHLIL VA NATIJALAR MUHOKAMASI O'quv Amaliyotlarida Milliylikni Aks Ettirishning Rolini Tahlil Qilish. Zamonaviy kiyim dizaynida milliylikni aks ettirish jarayoni nafaqat amaliy va estetik jihatdan, balki ijtimoiy, madaniy va iqtisodiy nuqtai nazardan ham katta ahamiyatga ega. Milliy kiyimlar o'ziga xos madaniyat, tarix, urf-odatlar va ijtimoiy qadriyatlarni ifodalaydi. Shu bilan birga, zamonaviy modaning rivojlanishi global bozorning ehtiyojlari, texnologik o'zgarishlar va yangi dizayn yondoshuvlariga asoslanadi. Bunday sharoitda, milliy kiyimlarni zamonaviy talablarga moslashtirish nafaqat dizaynerlar va modachilar, balki ta'lim tizimi va o'quv amaliyotlari uchun ham muhim vazifa hisoblanadi. O'quv amaliyotlarida milliylikni aks ettirishning roli keng va ko'p qirrali. O'quv jarayonida milliy kiyimlarni zamonaviy dizayn bilan uyg'unlashtirish, talabalarga an'anaviy va zamonaviy elementlar o'rtasidagi muvozanatni qanday saqlashni o'rgatadi. Bu, o'z navbatida, nafaqat milliy kiyimlarni saqlash, balki ularni innovatsion yondoshuvlar orqali yangi avlod uchun jozibador va foydali qilish imkonini yaratadi. Quyida o'quv amaliyotlarida milliylikni aks ettirishning ba'zi asosiy rol va ahamiyatlarini tahlil qilamiz.

1. Milliy Madaniyatni Saqlash va Tarqatish. **O'quv amaliyotlarida milliylikni aks ettirishning eng asosiy roli – milliy madaniyatni saqlash va kelajakka etkazishdir. O'zbekistondagi an'anaviy kiyimlar, masalan, atlas, adras, beshik to'n va krasnaya kabi materiallar, milliy kiyimlarning muhim qismi bo'lib, ular xalqning tarixiy va madaniy merosini aks ettiradi. Bu kiyimlar va ularning dizaynidagi naqshlar, ranglar va shakllar o'zbek xalqining tarixiy taraqqiyoti, urf-odatlarini, diniy va ijtimoiy qadriyatlarini aks ettiradi. O'quv amaliyotlarida ushbu an'anaviy elementlar o'rgatiladi va talabalarga ularni zamonaviy dizaynlarda qanday ishlatish, modernizatsiya qilish o'rgatiladi. Zamonaviy kiyim dizaynida milliy elementlarning aks ettirilishi milliy merosning saqlanishiga, uning yangi avlodlar tomonidan o'zlashtirilishiga va butun dunyoga tanitilishiga yordam beradi. Shu bilan birga, milliy kiyimlarni**

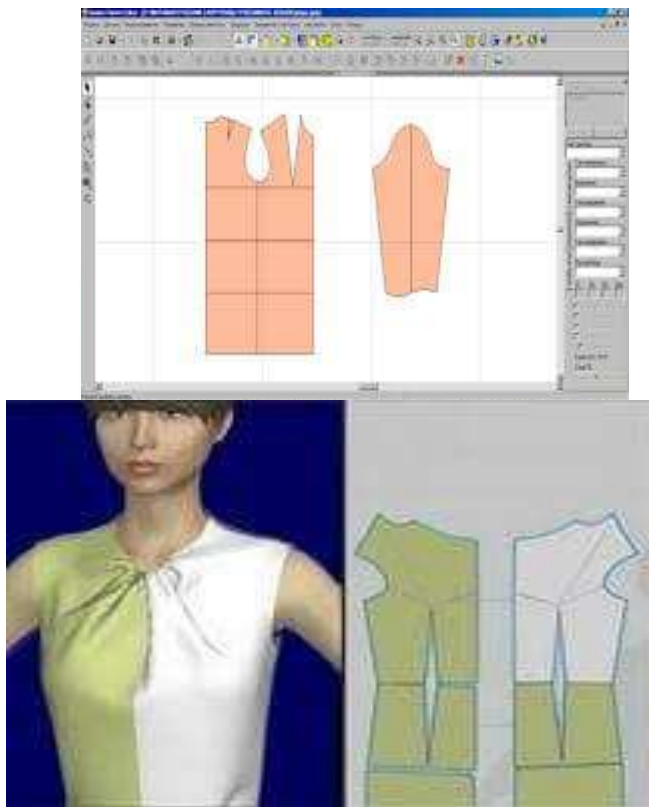
zamonaviy dizaynda qo'llash, ularning estetik va amaliy jihatlarini global miqyosda tanitish imkonini yaratadi. O'quv amaliyotlarida o'rgatilgan bu ko'nikmalar talabalarga milliy madaniyatni hurmat qilish va uni dizayn orqali ifodalashni o'rgatadi.

2. Milliy Kiyimlarni Innovatsion Yondoshuvlar Bilan Uyg'unlashtirish

Zamonaviy kiyim dizaynida milliylikni aks ettirishda innovatsion yondoshuvlarning o'rni muhim. O'quv amaliyotlari nafaqat an'anaviy uslublarni o'rgatadi, balki talabalarga bu elementlarni zamonaviy sharoitda yangicha usulda ishlatishni ham ko'rsatadi. Bunday yondoshuvlar, asosan, texnologiyalar, yangi materiallar, minimalizm va ekologik aspektlarni hisobga olgan holda amalga oshiriladi.

Innovatsion texnologiyalar: Kompyuter yordamida modellashtirish, 3D-dizayn va boshqa ilg'or texnologiyalar o'quv amaliyotlarida milliy kiyimlarni zamonaviylashtirishda qo'llaniladi. Masalan, an'anaviy **adras** matosidan zamonaviy kiyim yaratishda yangi tikish texnologiyalarini va yuqori sifatli materiallarni qo'llash mumkin. O'quvchilarga bunday texnologiyalarni o'rgatish, milliy kiyimlarning zamonaviy dizayndagi yangi shakllarini yaratish imkonini beradi.

Minimalistik yondoshuvlar: Milliy kiyimlarning naqshlari va materiallarini minimalistik dizayn bilan birlashtirish, talabalarga nafaqat an'anaviy, balki zamonaviy talablarga mos kiyimlar yaratishni o'rgatadi. Minimalizm uslubida milliy elementlar, masalan, o'zbek atlasidagi naqshlarni soddalashtirilgan shakllarda ishlatish, kiyimga zamonaviylik va jozibadorlik kiritadi.

a)

b)

3-**рasm.** Amaliyotda **tikuvchilikga doir zamonaviy kiymlar bilan milliy kiyimlarni uyg'unlashtirib eskiz yaratish texnologiyasi**

Ekologik yondoshuvlar: Zamonaviy kiyim dizaynida barqarorlik va ekologik toza materiallar muhim omil hisoblanadi. O'quv amaliyotlarida talabalarga ekologik materiallarni tanlash, ularni milliy kiyimlarda ishlatishning ahamiyatini o'rgatish, nafaqat milliy kiyimlarni zamonaviylashtiradi, balki barqaror moda sanoatining rivojlanishiga hissa qo'shadi. Shu tarzda, milliy kiyimlar va ekologik barqarorlik bir-birini qo'llab-quvvatlaydi.

3. Ijtimoiy va Madaniy Identitetni Mustahkamlash

O'quv amaliyotlarida milliy kiyimlarda milliylikni aks ettirishning yana bir muhim roli – bu ijtimoiy va madaniy identitetni mustahkamlashdir. Kiyimlar, asosan, individual va kollektiv identitetni ifodalash vositasi sifatida xizmat qiladi. Milliy kiyimlar esa xalqning o'ziga xosligini, tarixini, madaniyatini, urf-odatlarini va diniy

qadriyatlarini aks ettiradi. Zamonaviy kiyimlarda milliy elementlarni qo'llash orqali ijtimoiy identitetni mustahkamlash, milliy birligini saqlash va yangi avlodlarga madaniy merosni etkazish jarayonlari amalga oshiriladi. O'quv amaliyotlarida talabalarga milliy kiyimlarni yaratishda o'z xalqining madaniy identitetini saqlashni o'rgatish, nafaqat kiyimlarning tashqi ko'rinishini, balki insonning o'ziga xosligini, tarixiy va madaniy merosini ifodalashni ham ta'minlaydi.

Milliy va global moda o'rtasidagi muvozanat: O'quv amaliyotlarida talabalarga milliy kiyimlarni zamonaviy va global modaga moslashtirishni o'rgatish, milliy identitetni saqlashning muhim jihatidir. Buning natijasida, talabalar o'z milliy an'analarini global moda sahnasiga olib chiqish imkoniyatiga ega bo'ladi, bu esa global miqyosda madaniy turli xillikni targ'ib qilishni ta'minlaydi.

XULOSA VA TAKLIFLAR Xulosa o'rnida shuni aytish mumkinki tikuvchilikda Zamonaviy kiyimlarda milliylikni aks ettirish o'quv amaliyotlarida muhim o'rin tutadi. O'quv dasturlari va amaliy mashg'ulotlar yordamida talabalarga milliy kiyimlarni zamonaviy dizayn uslublarida ishlatishni o'rgatish, nafaqat milliy madaniyatni saqlash, balki global modaga moslashish imkoniyatini yaratadi. Milliy elementlar, zamonaviy kiyim dizaynida yangicha talqin qilinishi, modaning yangi yondoshuvlariga moslashtirilishi va barqarorlikni ta'minlashda katta ahamiyatga ega. Bu jarayon, yangi avlod dizaynerlariga nafaqat estetik ko'nikmalarni, balki ijtimoiy va madaniy javobgarlikni ham o'rgatadi.

FOYDALANILGAN ADABIYOTLAR:

1. Maxmudova D va boshqalar "Muxandislik va kompyuter grafikasi". - T.: "History and Page", 2022 y.
2. Komilova X.H., Hamrayeva H.Q. "Kiyim loyihalash asoslari". - T.: "Ilmziyo", 2014 y.
3. Toshpo'latov S.Sh. va boshqalar. "Keng assortimentdagi kiyimlarni loyihalash, modellashtirish va badiiy bezash". -T.: "Faylasuf", 2014 y.

4. Abdullayeva Q.M. va boshqalar. “Tikuv buyumlami loyihalash, modellashtirish va badiiy bezash”. - T.: “Noshir”, 2016 y.
5. Q.M.Abdullayeva. Tikuvchilik buyumlarini loyihalash va modellashtirish asoslari. Nizomiy nomidagi TDPU bosmaxonasi, 2003.
6. T.A. Ochilov. Gazlamashunoslik. — T., G 'G 'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2003.
7. Ayollar ust kiyimining tikuvchisi — chevar. O‘quv qo‘llanma. — T., «Talqin», 2003.
8. G. O. Qulijanova, S.S.Musayev. Yengil sanoat mahsulotlari texnologiyasi. O‘quv qo‘llanma. — T., G‘.G 'ulom nomidagi nashriyot-matbaa ijodiy uyi, 2002.
9. Faxriddin B., No‘monbek A. ABS SISTEMASI BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNING TORMOZ SAMARADORLIGINI MATEMATIK NAZARIY TAHLILI //International journal of scientific researchers (IJSR) INDEXING. – 2024. – T. 4. – №. 1. – С. 333-337.
10. Qurbonazarov S. et al. ANALYSIS OF THE FUNDAMENTALS OF MATHEMATICAL MODELING OF WHEEL MOVEMENT ON THE ROAD SURFACE OF CARS EQUIPPED WITH ABS //Multidisciplinary Journal of Science and Technology. – 2024. – T. 4. – №. 8. – С. 45-50.
11. Xuzriddinovich B. F. et al. ABS BILAN JIHOZLANGAN AVTOMOBILNI TORMOZ PAYTIDA O ‘ZO ‘ZIDAN VA MAJBURIY TEBRANISHLARINI TORMOZ SAMARADORLIGIGA TA ‘SIRINI TAHLIL QILISH //ОБРАЗОВАНИЕ НАУКА И ИННОВАЦИОННЫЕ ИДЕИ В МИРЕ. – 2024. – Т. 47. – №. 4. – С. 81-87.
12. Xusinovich T. J., Ro‘zibayevich M. N. M1 TOIFALI AVTOMOBILLARNI TURLI MUHITLARDA TORMOZLANISHINI TAHLIL QILISH VA PARAMETRLARINI O ‘RGANISH.
13. Karshiev F. U., Abduqahorov N. ABS BILAN JIHOZLANGAN M1 TOIFALI AVTOMOBILLAR TORMOZ TIZIMLARINING USTIVORLIGI //Academic research in educational sciences. – 2024. – Т. 5. – №. 5. – С. 787-791.
14. Каршиев

Фахридин Умарович, Н.Абдуқаҳоров ИЗУЧЕНИЕ МИКРОСТРУКТУРЫ
СТАЛИ В МАТЕРИАЛОВЕДЕНИИ//<https://www.iupr.ru/6-121-2024>
https://www.iupr.ru/_files/ugd/b06fdc_15c4798c874a4ddab326a52bd3af34ea.pdf?index=true

15. М. Jabborova. Tikuvchilik texnologiyasi. —Т., «О‘qituvchi», 1989.

16. Т.М. Poshshaxo ‘jayeva. Xizmat ko‘rsatish mehnati. 5 - 7 - sinflar uchun o‘quv qo‘llanma. — Т., «О‘qituvchi», 1997